

Docentenmateriaal en didactische tips bij *De opmaat*

Algemene didactische tips

Luistervaardigheid

1. Laat cursisten eerst de vragen lezen en dan (minimaal 2 keer) naar de tekst luisteren.
2. Bespreek de antwoorden op de vragen.
3. Geef de cursisten de gatentekst. Laat ze nog een keer luisteren terwijl ze de gatentekst compleet maken. Pauzeer het fragment regelmatig.
4. Geef de cursisten het transcript van het fragment en bespreek vragen.

Deze werkwijze kan de docent klassikaal toepassen, maar cursisten kunnen op deze manier ook zelfstandig met het luistermateriaal werken.

Vocabulaire

Raad cursisten aan een woordschrift aan te leggen. In dat woordschrift kunnen ze nieuwe woorden noteren. Bij het woord moeten ze zoveel mogelijk informatie verzamelen: lidwoord, meervoudsvorm, werkwoordsvormen, voorbeeldzin, synoniemen en eventueel een vertaling in hun eigen taal.

Aan het begin van elk thema staat een foto. Laat cursisten deze foto beschrijven. Op deze manier wordt het vocabulaire dat bij het thema past, geactiveerd.

In de les kan het vocabulaire herhaald worden aan de hand van spelletjes. Het spel *Ik ga op reis en ik neem mee ...* kan op verschillende manieren gebruikt worden.

Bijvoorbeeld bij thema 3: *Ik ga naar de supermarkt en ik koop ...* Cursist 1: Ik ga naar de supermarkt en ik koop melk. Cursist 2: Ik ga naar de supermarkt en ik koop melk en suiker. Cursiste 3: Ik ga naar de supermarkt en ik koop melk, suiker en tomatensoep. enz.. Een andere variant bij thema 6 is: *In mijn woonkamer staat ...*

Op de website vindt u ook herhalingsoefeningen vocabulaire per twee thema's, dus aansluitend bij thema 1-2, 3-4, 5-6, 7-8 en 9-10. Deze staan onder de link 'voor de cursist', zodat ze ook voor zelfstudie bruikbaar zijn.

Spreken

Laat cursisten elke les op een andere plaats gaan zitten. Op deze manier hebben ze steeds een andere gesprekspartner. Als cursisten de spreekoefeningen als zelfstudie willen doen, kunt u ze adviseren dit samen met een Nederlandse gesprekspartner te doen.

Liedjes

Veel cursisten vinden het leuk om naar Nederlandstalige liedjes te luisteren. Liedjes blijven vaak in je hoofd hangen en dat is handig bij het leren van een taal. Cursisten onthouden vocabulaire sneller maar kunnen ook bepaalde grammaticale structuren makkelijker onthouden. In thema 4 komen bijvoorbeeld de voegwoorden *aan bod* en in het liedje *Per spoor* staan er een aantal. U kunt de cursisten hierop wijzen en demonstreren hoe ze een liedje kunnen analyseren (woordvolgorde, werkwoordstijden, vaste woordcombinaties).

Grammatica

Als cursisten behoefte hebben aan extra grammatica-oefeningen kunt u ze verwijzen naar de *Grammatica* (achter in het boek). In de *Grammatica* staan alle grammaticale onderwerpen uit de methode nog een keer op een rij met aanvullende oefeningen.

Lezen

Stimuleer cursisten om te lezen. Het verbeteren van de leesvaardigheid is vooral een kwestie van doen en kilometers maken.

Na thema 4 kunnen cursisten met behulp van de NT2-nieuwslezer hun leesvaardigheid verbeteren en hun woordenschat vergroten. Kijk voor meer info op:

http://www.nt2.nl/deelvaardigheden/nt2_nieuwslezer

Thema 1 Kennismaken en afspreken

Oefening 1

Leg cursisten het doel van het woordweb uit: het activeren van de voorkennis. Het is van belang dat bij een woordweb verschillende woordsoorten aan bod komen: zelfstandig naamwoorden, werkwoorden, bijvoeglijk naamwoorden enz. Denk ook aan synoniemen en antoniemen.

In de teksten over Mila en Willem staan soms moeilijkere woorden. We hebben ervoor gekozen de teksten zo realistisch mogelijk te maken. Het is niet de bedoeling om deze teksten helemaal uit te pluizen. Cursisten moeten leren dat ze (de strekking van) teksten ook kunnen begrijpen als ze niet direct alle woorden kennen. Na thema 4 kunt u cursisten weer op deze teksten wijzen en ze zullen dan merken dat ze de teksten dan gemakkelijk kunnen lezen.

Oefening 7

Scorebladen spelleider Bingo. De spelleider omcirkelt voor zichzelf een selectie van nummers of letters en leest deze in willekeurige volgorde voor aan de cursisten.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

1	11	21	31	41
2	12	22	32	42
3	13	23	33	43
4	14	24	34	44
5	15	25	35	45
6	16	26	36	46
7	17	27	37	47
8	18	28	38	48
9	19	29	39	49
10	20	30	40	50

A B C B E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Oefening 10

U kunt klassikaal eerst nog meer voorbeeldvragen formuleren.

Oefening 18

Doe hetzelfde in uw eigen leslokaal. Laat cursisten de voorwerpen aanwijzen en/of benoemen.

Thema 2 Feesten

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *feest*.

Komen jullie ook?	trouwen	de baby	feest vieren
Gefeliciteerd!	eten	drinken	leuk
de verjaardag	de uitnodiging	lekker	jarig zijn
gezellig	dansen	de muziek	het cadeautje
dansen	de taart	de wijn	het biertje/ pilsje

Grammatica bezittelijk voornaamwoord

Wijs cursisten op de uitspraak van m'n, z'n, d'r in spreektaal.

Oefening 15

Laat (snelle) cursisten eventueel zelf nog andere zinnen bedenken die beginnen met de woorden uit de eerste kolom.

Oefening 26

Laat cursisten in de klas zien (met de beamer) hoe ze de website vinden en welke info ze er vinden.

Oefening 27

Besteed aandacht aan de adressering en de aanhef / afsluiting bij het schrijven van een kaartje.

Thema 3 Boodschappen doen en winkelen

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *boodschappen*.

de aanbieding	de slager	kopen
de bakker	de supermarkt	de shampoo
de groenteboer	de sla	ons - pond -kilo
duur / goedkoop	het gehakt	betalen
betalen	het brood	lekker / vies
het fruit	de groente	

Oefening 10

U kunt voorafgaand aan oefening 10 nog een woordweb maken bij het woord *winkelen*.

de kledingwinkel	de schoen	groot / klein	de maat
passen	de rok	de trui	blauw
pinnen	ruilen	het vest	de broek

Oefening 16

Geef eerst zelf een voorbeeld door uw eigen kleding te beschrijven.

Oefening 21

U kunt ook folders van supermarkten meenemen (of mee laten nemen) naar de les.

Thema 4 Vervoer

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *vervoer*.

de auto	het station	langzaam - snel
de trein	de bus	met de tram gaan
de taxi	de fiets	de tram nemen
rijden	te voet	de file
het vervoersbewijs	het kaartje	het fietspad

Oefening 8

U kunt cursisten op de volgende aspecten uit de tekst wijzen:

- voegwoorden (welke ziet u in de tekst? welke woordvolgorde ziet u na het voegwoord? waarom?)
- negatie (welke negaties ziet u? leg de positie van *niet* of *geen* in de zin uit)

Oefening 9

Demonstreer in de klas de website van de NS (m.b.v. een beamer) aan de hand van een andere situatie (bijvoorbeeld as. zaterdag met de trein naar Deventer).

Oefening 13

Extra spreekopdracht: Laat cursisten elkaar in drietallen vertellen wat ze afgelopen weekend hebben gedaan.

Oefening 17

Hieronder de twee teksten voor de cursisten. U kunt ze eventueel in een apart document zetten en printen. De cursisten werken in tweetallen en elke cursist krijgt één van de twee teksten.

Wielertaxi

Wielertaxi's vindt u in Amsterdam. Met een fietstaxi ziet u in een rustig tempo de bezienswaardigheden van Amsterdam. De taxi's zijn gewone fietsen. Ze kunnen dus overal komen. U rijdt veilig en comfortabel. Er is plaats voor twee personen. De gemiddelde snelheid van deze fietstaxi ligt op ongeveer 12 km per uur. U vindt de wielertaxi's in het centrum van Amsterdam. De prijs moet u altijd van tevoren afspreken.

<http://www.wielertaxi.nl/>

Tuktukken in Utrecht

Easy Tuk zorgt voor snel en goedkoop vervoer in het centrum van Utrecht. Het bedrijf heeft vijf Tuk Tuks. Zeven dagen per week zijn ze twaalf uur per dag actief in de stad. De instapprijzen zijn laag: vanaf 3,50 euro. Als je met een Tuk Tuk wilt rijden, kun je ze vinden in het centrum op de Neude, bij het Janskerkhof, bij het Ledig Erf en bij het centraal station. Je kan ook 0900-easytuk bellen. Een van de Tuks komt je dan ophalen. Het slechte weer in Nederland is geen probleem, de karretjes zijn helemaal water- en winddicht.

bron: NL30 nr.17 jaargang 3 (wo 10 sep-di 23 sep 2008)

Thema 5 Vrije tijd

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *vrije tijd*.

het theater	sporten	de bioscoop
het restaurant	de muziek	dansen
uitgaan	creatief	zingen
de hobby	sportief	actief
lui	voetballen	tennissen

Oefening 12

Print de volgende informatie voor de twee cursisten; elke cursist krijgt zijn eigen weekrooster.

cursist A

U wilt komende week met uw vriend(in) gaan tennissen: maak een afspraak. Hieronder uw weekrooster. Wanneer kunt u samen gaan tennissen?

Maandag 9.00-17.00 werk	Donderdag 9.00-17.00 werk
Dinsdag 9.00-17.00 werk	Vrijdag 9.00-12.00 werk
Woensdag vrij 13.00 tandarts	Zaterdag met Albert een dagje naar Haarlem
	Zondag 10.00-11.00 zwemmen

cursist B

U wilt komende week met uw vriend(in) gaan tennissen: maak een afspraak. Hieronder uw weekrooster. Wanneer kunt u samen gaan tennissen?

Maandag 9.00-13.00 college	Donderdag 11.00-13.00 college
Dinsdag vrij 14.00 squashen met Jaap	Vrijdag 10.00-12.00 college 16.00-22.00 werken in de supermarkt
Woensdag 8.00-16.00 werken in de supermarkt	Zaterdag 20.00 naar de bioscoop met Ellis
	Zondag 15.15 – 17.00 voetbalwedstrijd Ajax-PSV

Oefening 13

U kunt cursisten op het volgende aspect uit de tekst wijzen:

- bijvoeglijke naamwoorden (welke staan er in de tekst? waarom hebben ze deze vorm?)

Oefening 21

Aan het eind kunnen de drietallen hun afspraak presenteren aan de groep. Wat gaan ze doen en waarom?

Oefening 25

Print de volgende informatie voor de drie cursisten; elke cursist krijgt een andere hotelbeschrijving.

Hotel Central

2 sterren

jongerenhotel (uit 1977)

78 kamers

2-persoonskamer met douche en wc

in het centrum van Barcelona, vlakbij winkels en discotheken

incl. ontbijt (8.00 – 11.00 uur)

€ 110,00 per kamer per nacht

Hotel Europa

3 sterren

modern familiehotel (uit 2001)

33 kamers

2-persoonskamer met bad en wc, balkon

20 minuten met de metro naar het centrum van Barcelona

incl. ontbijtbuffet (7.00 – 9.00 uur)

€ 95,00 per kamer per nacht

Pension Maria

1 ster

bed and breakfast

3 kamers

2-persoonskamers met douche en wc op de gang

10 minuten met metro naar het centrum van Barcelona

incl. ontbijt om 9.00 uur

€ 85,00 per kamer per nacht

Thema 6 Wonen

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *Wonen*.

het huis	het appartement	de flat
huren / kopen	de huur	de hypotheek
groot / klein	duur / goedkoop	modern
de woonkamer	de keuken	de makelaar
de tuin	het balkon	druk / rustig
de buurt	de burens	klussen

Grammatica: er= plaats

Besteed aandacht aan de uitspraak van *er*.

Oefening 18

U kunt op het bord de volgende bijvoeglijk naamwoorden schrijven:

groot - klein - veel - weinig - ver - dichtbij - druk - rustig - duur - goedkoop

Vraag de cursisten deze woorden te gebruiken bij het vergelijken.

Print de volgende informatie voor de drie cursisten; elke cursist krijgt een andere woningbeschrijving.

Woning 1: rijtjeshuis

kleine voor- en achtertuin
een verdieping + plat dak
woonkamer 25 m²
3 slaapkamers
badkamer met douche en wc
rustige straat (woonerf met spelende kinderen)
3 km van centrum
vraagprijs: € 178.000

Woning 2: twee-onder-een-kapwoning

geen voortuin, wel redelijke zij- en achtertuin
twee verdiepingen + schuin dak
woonkamer 30 m²
2 slaapkamer + 1 zolderkamer
badkamer met bad en wc
drukke straat (met veel verkeer en winkels)
vlakbij centrum
vraagprijs: € 325.000

Woning 3: vrijstaand huis

grote tuin rondom
een verdieping + schuin dak
garage
woonkamer 40 m²
4 slaapkamer + zolderkamer
Badkamer met bad, douche en wc
rustige straat (doodlopende weg)
7 km van centrum
vraagprijs: € 689.000

Thema 7 Gezondheid

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *Gezondheid*.

de dokter	de huisarts	de tandarts	het ziekenhuis
het fruit	de groente	de ziektekostenverzekering	
gezond / ongezond		sportief	actief
ziek zijn	beterschap	bewegen	het lichaam
de griep	de koorts	verkouden	hoofdpijn

Grammatica: manieren van instructie geven

Leg cursisten uit dat Nederlanders elkaar vaak indirect een opdracht / instructie geven.

We doen dit vaak in de vorm van een vraag.

Laat cursisten ook horen dat de intonatie die u bij de gebiedende wijs gebruikt, voor een belangrijk deel de boodschap bepaalt. De intonatie geeft aan of het een vriendelijk verzoek is of een dwingend bevel.

Oefening 14

Print de volgende informatie voor de twee cursisten; elke cursist krijgt een rol.

A U bent ziek. Een vriend(in) komt op bezoek.

- u hebt griep
- u ligt nu twee dagen in bed
- de dokter zegt: griep en verkouden, hoestdrank, paracetamol en rust
- u hebt boodschappen nodig: thee, sinaasappels, brood, soep

B Een vriend(in) van u is ziek. U gaat bij hem/haar op bezoek.

- informeer hoe het met hem/haar gaat
- informeer naar de reactie van de dokter: wat heeft hij gezegd? Wat is zijn advies?
- vraag of u kunt helpen: eten? drinken? Boodschappen doen?

Thema 8 Uiterlijk en karakter

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *innerlijk*.

het karakter de (karakter)eigenschap sociaal verlegen
eerlijk perfectionistisch de ruzie ruzie maken
de liefde houden van

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *uiterlijk*.

groot / klein mooi / lelijk het haar het gezicht
lijken op slank/ dik het postuur

Oefening 14

In plaats van deze luisteroefening kunt u cursisten ook een fragment laten zien uit één van de volgende programma's: *Boer zoekt vrouw*, *De Italiaanse droom*, *De Spaanse droom* of *Hello Goodbye*. In de eerste aflevering van de eerste drie programma's stellen mensen zich voor. U kunt cursisten vragen de verschillende personen te beschrijven.

U kunt deze programma's vinden via <http://www.uitzendinggemist.nl/>

Oefening 15

U kunt cursisten op het volgende aspect uit de tekst wijzen:

- wederkerende werkwoorden (welke staan er in de tekst? welke woordvolgorde hebben de zinnen met een wederkerende werkwoord?)

Oefening 17

Herhaal eventueel de woordenschat rond het woord *kleding* a.d.h.v. oefening 3 en 16 van thema 3.

Grammatica: er + onbepaald onderwerp

Besteed aandacht aan de uitspraak van *er*.

Thema 9 Opleiding en werk

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *Opleiding*.

de school	de universiteit	het diploma	slagen / zakken
de docent	de student	de studie	studeren
leren	interessant	saai	leuk
moeilijk / makkelijk		de cursus	zich inschrijven

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *Werk*.

de collega	de carrière	het salaris	de sollicitatie
solliciteren	werk zoeken	de advertentie	druk
fulltime / part-time			

Oefening 6

Print de volgende informatie voor de twee cursisten; elke cursist krijgt een agenda.

Agenda A (klant)

Maandag 9.00-17.00 werken 19.00-21.00 Nederlandse les	Donderdag 9.00-17.00 werken
Dinsdag 9.00-17.00 werken 20.00-21.30 hockeytraining	Vrijdag 9.00-13.00 werken 20.30 met Claire naar de film
Woensdag Vrij 18.00 Rob en Irma komen eten	Zaterdag 11.00-12.30 hockeywedstrijd
	Zondag 15.00 verjaardagsfeest Jeroen

Agenda B (medewerker secretariaat studentaanhuis.nl)

<p>Maandag</p> <p>9.00 fam. Berends</p> <p>10.30 fam. Veenhuize</p> <p>12.00 fam. Zwarts</p> <p>13.00</p> <p>14.30</p> <p>16.00 fam. Klaver</p> <p>17.30</p> <p>19.00 fam. Arends</p>	<p>Donderdag</p> <p>9.00 fam. De Vries</p> <p>10.30 fam. Gerarts</p> <p>12.00</p> <p>13.00</p> <p>14.30</p> <p>16.00 fam. Van Gale</p> <p>17.30 fam. Braks</p> <p>19.00 fam. Coens</p>
<p>Dinsdag</p> <p>9.00</p> <p>10.30 fam. Claassens</p> <p>12.00</p> <p>13.00 fam. Goesen</p> <p>14.30 fam. Van der Hove</p> <p>16.00</p> <p>17.30 fam. De Klerk</p> <p>19.00</p>	<p>Vrijdag</p> <p>9.00 fam. Van der Linde</p> <p>10.30 fam. Kops</p> <p>12.00</p> <p>13.00</p> <p>14.30 fam. Van der Heyden</p> <p>16.00</p> <p>17.30</p> <p>19.00 fam. Mertens</p>
<p>Woensdag</p> <p>9.00</p> <p>10.30 fam. De Boer</p> <p>12.00</p> <p>13.00 fam. Dirks</p> <p>14.30</p> <p>16.00 fam. Doekse</p> <p>17.30</p>	<p>Zaterdag</p> <p>X</p>
	<p>Zondag</p> <p>X</p>

Oefening 9

Wijs cursisten erop dat ze op de werkwoordstijden moeten letten. Ze praten over het verleden en moeten de voltooid tegenwoordige tijd of de onvoltooid verleden tijd gebruiken.

Oefening 11

Print de volgende teksten voor de twee cursisten; elke cursist krijgt een tekst.

A

Meike van der Wiel (19 jaar) is eerstejaars Sociale Wetenschappen. Ze heeft twee hoorcolleges en drie werkcolleges per week. Ze vindt de studie niet moeilijk. Ze moet wel tien keer meer doen dan op de middelbare school. Niet alle colleges zijn leuk. Soms zijn docenten onduidelijk en de colleges saai.

Meike woont in een studentenhuus met zeven huisgenoten. Dat vindt ze erg gezellig. Ze eten 's avonds vaak samen en koken dan om de beurt. Ze gaat regelmatig met vrienden uit. 's Ochtends is dan wel moe.

B

Ronald Post (18 jaar) is eerstejaars kunstgeschiedenis. Er zijn maar weinig mannelijke studenten kunstgeschiedenis. Ronald vindt dat niet erg. Zijn vriendenkring bestaat al sinds de middelbare school voor een groot deel uit meisjes. Hij is het gewend. Ronald heeft maar drie keer per week colleges. Verder moet hij veel boeken lezen en papers schrijven.

Ronald woont nog bij zijn ouders. Op kamers wonen vindt hij te duur. Met de trein gaat hij naar de universiteit. In de trein studeert hij meestal. Hij vindt het wel jammer dat hij niet vaak met studiegenoten uit kan gaan.

Thema 10 Verleden, heden, toekomst

Oefening 1

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *verleden*:

toen	twee jaar geleden	vroeger	vorige week
gisteren	het kind	rustig / druk	
spelen	naar school gaan	de vriendjes / vriendinnetjes	
buiten / binnen		leuk / vervelend	

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *heden*:

nu	vandaag	Nederland	Nederlands leren
werken / studeren		tevreden / ontevreden	

Voorbeeld van woorden voor het woordweb bij *toekomst*:

morgen	volgende week	over drie maanden
het plan	de droom	gelukkig zijn
de wens	reizen	werken
het doel	Zullen we naar de bioscoop gaan?	

Oefening 14

Print de volgende informatie voor vijf cursisten; elke cursist krijgt de beschrijving van een ander Waddeneiland.

Ameland
locatie: 4^e eiland van west naar oost
boot: 45 minuten
strand: 27 km
bos: 210 ha
fietspad: 100 km
dorpen: 4
bewoners: 3.200
musea: 4

Schiermonnikoog
locatie: 5^e eiland van west naar oost
boot: 45 minuten
strand: 18 km
bos: 150 ha
fietspad: 30 km
dorpen: 1
bewoners: 1.000
musea: 2

Terschelling

locatie: 3^e eiland van west naar oost
boot: 45 of 90 minuten
strand: 30 km
bos: 400 ha
fietspad: 70 km
dorpen: 4
bewoners: 5.000
musea: 4

Texel

locatie: 1^e eiland van west naar oost
boot: 20 minuten
strand: 30 km
bos: 620 ha
fietspad: 135 km
dorpen: 7
bewoners: 13.000
musea: 6

Vlieland

locatie: 2^e eiland van west naar oost
boot: 45 of 90 minuten
strand: 12 km
bos: 300 ha
fietspad: 26 km
dorpen: 1
bewoners: 1.150
musea: 1

Uit: Op vakantie met je gezin 2009 (jonge gezinnen)

Oefening 15

U kunt de volgende bijvoeglijk naamwoorden op het bord schrijven:

lang – kort – groot – klein – veel – weinig – goed

Cursisten kunnen deze bijvoeglijk naamwoorden gebruiken bij het vergelijken van de eilanden.